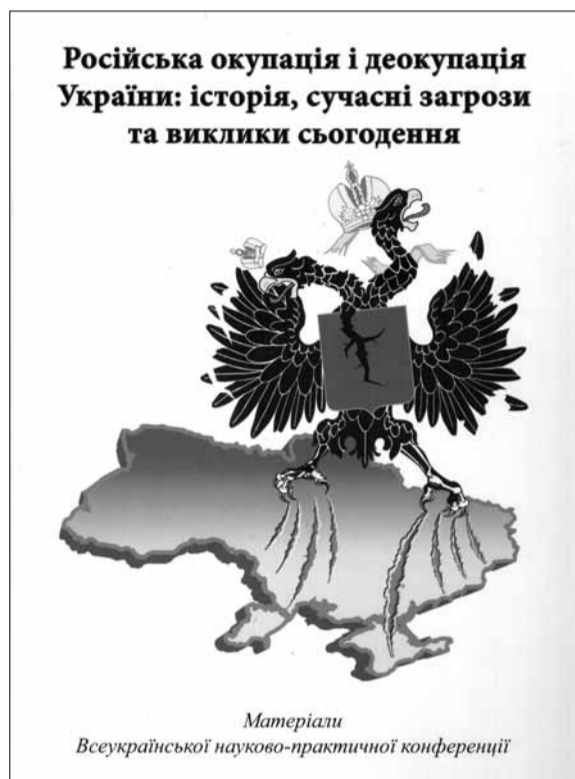


## ДЕКОЛОНІЗАЦІЯ

## Російська окупація і деокупація України

У столичному готелі «Київ» відбулась Всеукраїнська науково-практична конференція «Російська окупація і деокупація України: історія, сучасні загрози та виклики сьогодення». У ній взяли участь автори добротного видання видавництвом «МП Леся» за рахунок коштів Благодійного фонду ім. Івана Григоровича Лозового наукових розвідок з українсько-московських (російських) стосунків протягом століть під вищенаведеною назвою. Серед них авторитетні історики, політологи, дипломати та громадські діячі сучасності: Павло Гай-Нижник, Олександр Палій, Володимир Василенко, Станіслав Кульчицький, Леонід Залізник, Людмила Чекаленко, Богдан Галайко, Григорій Омельченко, Іван Лозовий, Василь Шкляр, Роман Коваль, Антін Мухарський та ряд інших.



Павло Гай-Нижник, Олександр Палій, Іван Лозовий під час конференції

Григорій Омельченко з істориком Сергієм Шевченком

## Георгій Лук'яничук

Революція Гідності 2013-2014 років та триваюча досі війна українського народу проти російської агресії стали центральними подіями новітньої історії не лише України, а й всієї Європи та світу. Відверта російська агресія проти України змусила вільний цивілізований світ усвідомити зловісну мету з переділу післявоєнних кордонів. Керівництво Росії всі ці двадцять п'ять років прагнуло відновити імперію і потребувало для цього в першу чергу ресурсів саме України — як людських, так і матеріальних! Найкращим моментом для підкорення України Кремль вважав, і небезпідставно, період правління промосковського режиму Януковича. Більшість керівників силових відомств були російськими агентами і працювали на шкоду національним інтересам України. Де-факто, це був початок «гібридної» окупації. Ось чому переважна частина громадян усвідомлювали, що нове підкорення України Росією потягне за собою фізичне знищення і геноцид українського народу, як це мало місце протягом ХХ століття.

Майдан засвідчив, що для більшості українських громадян важливими цінностями є свобода, людська гідність, право обирати самим свою долю. А наступний рух добровольців та волонтерів затвердив усвідомлення цього факту. Російське керівництво сприйняло перемогу Євромайдану і втечу Януковича як власну геополітичну катастрофу. Плани поглинути Україну й використати її людські та матеріальні ресурси зазнали краху. А

успішна військова та соціально-економічна модернізація нашої держави ставить хрест на імперських амбіціях Росії.

Всупереч ворожим підступам і пропаганді в Україні зміцнилася національна єдність. Під час війни відродилася самоповага, кращі героїчні військові традиції українського народу та готовність простих людей всіляко підтримувати свою країну: особистою збройною участю, волонтерською працею, коштами та майном. Волонтерський рух щодо допомоги армії та постраждалим цивільним досяг в Україні небувалих масштабів. Попри жертви та соціально-економічні проблеми більшість громадян усвідомили цінність власної держави й своєї армії для захисту свого життя та свого європейського майбутнього. Мужній опір українців змусив розвинуті країни світу нарощувати міжнародний тиск на Росію та її керівництво, внаслідок чого російська економіка увійшла в глибоку кризу.

Між учасниками конференції виникли дискусії, чи можна продовжувати й надалі в офіційних документах називати війну між сучасними Україною та Росією дивною з усіх точок зору аббревіатурою АТО. І більшість учасників, особливо з багатолітнім військовим та дипломатичним досвідом, переконливо довели, що поняття АТО абсолютно неприйнятне для означення військово-окупаційних дій РФ як у Криму, так і частині Донбасу: «Забудьте слово АТО, триває війна, і не просто війна, а війна цивілізацій!». І під час цієї війни (а вона розпочалася далеко не вчора, а триває проти української нації вже більше трьох

століть) Москва намагалася позбавити український народ права на існування, культуру, історію і саме життя на його одвічній землі. І перед тим, як знищити націю, першою завжди вбивалася пам'ять підкореного народу. Тому відбувалися і відбуваються зараз атаки на історичну пам'ять українців, «записуючи то до молодших братів, чи просто до складової «єдиного і недеміюго руского народу», яка не має права на власну історію, мову і культуру. Тому для українців, які сьогодні захищають від російської агресії свою Батьківщину, це безумовно ніяка не АТО, а справжня вітчизняна війна, яка має виразні ознаки збройного зіткнення, що зветься війною цивілізацій. Остання визначається як військовий конфлікт вищого порядку між суспільствами різної ментальності, культурної орієнтації, історичної пам'яті, традицій. На принциповій різниці між народами Південної та Північної Русі наголошував російський письменник О.Толстой: «Є дві Русі. Перша — Київська, яка має своє коріння у світовій, а щонайменше — європейській культурі. Ідея добра, честі, свободи, справедливості розуміла ця Русь так, як розумів їх увесь західний світ. А є ще друга Русь — Московська. Це Русь тайги, монгольська, дика, звіряча. Ця Русь зробила своїм національним ідеалом криваву деспотію і дику запеклість. Ця московська Русь з давніх-давен була, є і буде цілковитим запереченням всього європейського і запеклим ворогом Європи!». А фундатор популярного серед сучасної кремлівської еліти терміну «євразійства» М.Трубецької у 1921 році писав: «Московська держа-

ва виникла завдяки татарському ярму. Рускій цар став спадкоємцем монгольського хана. Скинення татарського ярма полягало в заміні татарського хана православним царем і перенесенні ханської ставки в Москву. Навіть персонально значний відсоток бояр та інших служивих людей московського царя складали представники татарської знаті. Російська держава... є наступником, спадкоємцем і продовжувачем великої справи Чингізхана». На відміну від ментальної спадкоємиці Золотої Орди Росії, Україна здавна була органічною складовою європейської цивілізації. «Найбільша частина національних відмін України від Московії пояснюється тим, що Україна до ХVIII ст. (встановлення московського панування) була більш зв'язана із Західною Європою в суспільному і культурному процесі», — писав у 1883 р. М.Драгоманов.

Нова Росія не поспішає прощатися зі старими імперськими міфами відносно справжніх історичних спадкоємців Київської Русі. Натомість будуються нові міфи, що відповідають новомодним «історичним» концепціям і хворобливому маренню прибічників відродження Російської імперії. А так званий особливий шлях Росії, який нині завзято пропагують прихильники «єдиної і недеміюго», — це архаїчний, історично збанкрутілий і безперспективний азійський шлях розвитку, що несумісний з економікою ринкового типу. «Особливий шлях Росії» прирікає населення РФ на злидні та безправ'я в путінській азійській деспотії.

У сучасній історичній ситуації будівництво національних держав європейського типу на

руїнах по-азійськи деспотичної радянської імперії неминуче і є тільки питанням часу. Як, до речі, неминучим є розпад релікту Російської імперії, яким є сучасна РФ, через архаїчність і неефективність імперського устрою у сучасному цивілізованому світі. Україна протягом всієї історії була органічною частиною європейської цивілізації. Її зв'язки з євразійською Росією не є природними. Її насильницька переорієнтація з європейського заходу на євразійський Схід відбувалася протягом останніх століть за доби найбільшої експансії московського імперіалізму, коли Україна була брутально відірвана від європейської спільноти і загарбана Російською імперією. Можна сказати без перебільшення, що приєднання до цивілізованої сім'ї національних держав Європи є питанням життя чи смерті української нації.

Історія переконливо свідчить, що політика етноциду була засадничим принципом існування Московської (російської) імперії, починаючи з тотального нищення псково-новгородців Іваном IV, різанини українців Петром I, влаштованої в непокірному Батурині, продовжуючи ленінсько-сталінськими Голодоморами і ГУЛАГАМИ і закінчуючи путінським «примиренням» Чечні...

Враховуючи масштаби етноциду українців у ХХ ст., можна не сумніватися, що чергового «єдинення» під патронатом Москви українці не переживуть. Тому швидка інтеграція до цивілізованого Заходу — єдиний шлях самозбереження української нації, гаслом якої повинен стати перефразований заклик Миколи Хвильового: «Геть від Москви, назад в Європу!». ■